

М. В. Федик,
к. е. н., асистент кафедри аналітичної економіки та міжнародної економіки,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID ID: 0000-0002-1067-6843

DOI: 10.32702/2306-6814.2022.1.48

КРЕАТИВНА ЗАЙНЯТІСТЬ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

M. Fedyk,
PhD in Economics, Assistant of the Department of Analytical Economy
and International Economics, Ivan Franko National University of Lviv

CREATIVE EMPLOYMENT UNDER THE CONDITIONS OF DIGITAL TRANSFORMATIONS

В умовах пандемії COVID-19 відбувається динамічна трансформація структури глобальної економічної системи. Ринок праці також стрімко змінюється та характеризується оновленням вимог до компетентностей фахівців, їх особистісних рис та навичок. На основі таких трансформацій креативні індустрії стають більш перспективними, отримують прихильність серед громадян, які прагнуть самореалізовуватись навіть в умовах жорстких карантинних обмежень. Визначено, що сучасні креативні індустрії в умовах діджиталізації змінюються, більше, ніж будь-який інший сектор діяльності, вони пристосовані до цифрових трансформацій та сучасних моделей споживання, стимулюють ріст зайнятості серед громадян; креативна праця має на меті вдосконалити роботу підприємств, зокрема підвищувати об'єми продажів традиційних видів продукції, забезпечувати модернізацію промислових процесів у напрямі їх раціоналізації, впливати на динаміку реструктуризації виробництва; все це у сукупності підкреслює важливість креативної зайнятості у державі та актуалізує потребу у дослідженнях проблематики із врахуванням сучасних цифрових трансформацій.

Наукова стаття являє собою оригінальне дослідження особливостей розвитку креативної зайнятості в умовах динамічної цифровізації та актуалізації процесів впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у буденність сучасного суспільства.

Дослідження проблематики здійснювалось завдяки застосуванню методів порівняння, абстракції, аналізу та узагальнення, а також табличного і графічного моделювання.

У науковій роботі було детерміновано сутність поняття "креативна зайнятість". Виокремлено перспективи розвитку вищезазначеного сегменту діяльності. Досліджено стан розвитку креативної діяльності в Україні та в світі в умовах цифрових трансформацій і розвитку ІКТ та інновацій. Під час аналізу було зацентровано увагу на динаміці цифровізації суспільства та визначено впливовість цих процесів на тенденції зростання креативної діяльності. У такий спосіб, результати дослідження дозволили підкреслити важливість інтеграції цифрових технологій у економічні процеси, особливо в контексті стимулювання креативної зайнятості.

Under the conditions of the COVID-19 pandemic, a dynamic transformation of the structure of the global economic system is taking place. The labour market is also rapidly changing; it is characterized by renewed requirements for the specialists' competencies, their personality traits and skills. On the basis of such transformations, creative industries are becoming more promising, gaining favour among citizens striving for self-fulfillment even under severe quarantine restrictions. It has been determined that modern creative industries under the conditions of digitalization are changing more than any other sector of activity forasmuch as they are adapted to digital transformations and modern consumption patterns, stimulating employment growth among citizens; the goal of creative work lies in improving the enterprises' activities, in particular, in increasing sales of traditional types of products, ensuring the modernization of industrial processes in the direction of their rationalization, influencing the dynamics of production restructuring. All of this taken in totality emphasizes the importance of creative employment in the state and actualizes the necessity for problematic research, taking into account modern digital transformations.

The present academic paper is an original research of the development features of creative employment in the context of dynamic digitalization and actualization of the processes of introducing information and communication technologies in the everyday life of modern society.

The study of the problematic issues has been carried out through the use of methods of comparison, abstraction, analysis and generalization, as well as tabular and graphical modelling.

The essence of the concept of "creative employment" has been determined in the scientific work. Prospects for the development of the above segment of activity have been highlighted. The state of development of creative activity in Ukraine and in the world under the conditions of digital transformations and development of ICT and innovations has been investigated. In the course of the analysis, attention has been focused on the dynamics of the digitalization of the society and the influence of these processes on the growth trends of creative activity. Therefore, the results of the research have made it possible to emphasize the importance of integrating digital technologies into economic processes, especially in the context of stimulating creative employment.

Ключові слова: креативна зайнятість, інформаційно-комунікаційні технології, креативна економіка, цифрове суспільство, креативні індустрії.

Key words: creative employment, information and communication technologies, creative economy, digital society, creative industries.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Сучасні трансформації у світі, глобалізаційні процеси та оновлення структури світової економіки мають суттєвий вплив на стан соціально-економічного розвитку держав. Відповідно, ті тренди, котрі отримали свій початок на глобальному ринку (особливо ті, які пов'язані із розвитком креативного потенціалу та творчої діяльності), поступово стають невід'ємними частинами національних систем різних країн. Хоча кожна із держав, у т. ч. й Україна, характеризується різним рівнем розвитку, проте стратегічні цілі є подібними. Насамперед, це створення оптимальних умов для сталого і стабільного зростання країни. Україна є перспективною державою, а тому прагне відповідати вимогам глобального ринку, який потребує креативних працівників, творчих рішень у контексті виконання формальних операційних завдань. Відповідно, вітчизняна державна політика одним із стратегічно важливих векторів управління на шляху побудови сучасної економіки визначає активізацію діяльності креативних індустрій, як тих, котрі здатні поєднати у собі економіку й культуру, охоплюють соціально-економічні, високотехнологічні, цифрові та інноваційні аспекти розвитку і країни, і бізнесу.

Таким чином, розвиток креативних індустрій та ріст рівня креативної зайнятості стали важливими аспектами в контексті побудови спроможної економіки, здатної відповідати глобальним трендам та протистояти кризовим явищам. Зважаючи на цифрові трансформації, поле для реалізації креативних рішень стало широким, а тому кожен із фахівців отримує додаткові можливості щодо втілення власних унікальних ідей у практику. Відповідно, аналізуючи окреслену проблематику, виникає необхідність у дослідженні не лише тих тенденцій, які характерні для креативної зайнятості як самостійного сектора діяльності, а і проблемних аспектів, що перешкоджають розвитку креативних індустрій, а також перспектив зростання в умовах цифрових трансформацій.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Концепт "креативний клас" як самодостатнє економічне явище був введений у практику у 2002 році. Саме тоді американський соціолог Р. Флорида у своїй праці

детально охарактеризував сутність креативного класу — верстви населення, "учасники якого беруть участь у роботі, функція якої полягає у створенні нових значущих форм" [1].

Проблемам реалізації творчого потенціалу та рівню креативної зайнятості на сучасному етапі постіндустріального розвитку приділено значну увагу у працях таких науковців, як Ю. Ушкаренко, А. Чмут, К. Синякова [2], Ю. Сотнікова [3], Н. Азьмук [4], Ю. Гринчук, Н. Коваль [5], Ю. Сиваш, І. Кичко, А. Холодницька та ін. Так, Ю. Ушкаренко, А. Чмут, К. Синякова досліджують перспективи розвитку креативної економіки на засадах стимулювання креативної зайнятості в державі в умовах реалізації євроінтеграційних прагнень та актуалізації процесів цифрових трансформацій. Науковцями визначено, що розвиток креативної діяльності є стратегічно важливим вектором державного управління в контексті створення оптимальних умов для реалізації креативного потенціалу; креативна економіка, як середовище для втілення творчих управлінських рішень, повинна бути побудована на засад безперервного інноваційного розвитку. При цьому основним джерело інноваційних ідей виступає людський капітал, який сьогодні характеризується як високоінтелектуальний, сповнений креативним потенціалом і талантом [2, с. 70]. Ю. Сотнікова досліджує аспекти розвитку творчого потенціалу та креативної зайнятості; науковець визначає, що креативними можна визначити такі соціально-економічні відносини, які передбачають розробку та реалізацію нетипових управлінських рішень щодо виробництва, обміну, розподілу та споживання; креативна діяльність формується на "неординарних ідеях, стратегіях і концепціях, які покликані вирішувати питання, спираючись на новітні знання з використанням принципово нових рішень" [3, с. 124]. Н. Азьмук аналізує сутність та тенденції креативної зайнятості в умовах сучасних трансформацій, інтеграційних процесів та глобальної цифровізації. Науковець визначає, що креативна зайнятість — це такий тип праці, який доцільно охарактеризувати як процес використання особою власних особистих креативних здібностей та творчого потенціалу для створення нового продукту або послуги; діяльність можна віднести до класу креативної в тому випадку, якщо вона носить індивідуальний характер та має переважно нематеріальну

складову результату праці [4, с. 36]. В умовах цифровізації така праця може бути організована на засадах використання прогресивних інновацій, ІКТ та цифрових технологій. Ю. Гринчук та Н. Коваль аналізують креативний потенціал України, досліджують причини, що впливають на його формування, та узагальнюють перспективи розвитку креативного потенціалу суспільства в умовах цифрових трансформацій. Науковцями визначено, що Україна сьогодні належить до переліку тих держав, які характеризуються достатньо високим рівнем креативного потенціалу (як реалізованого, так і потенціалу розвитку), який базується, передусім, на талантах та творчому мисленні (людському капіталі). З метою розвитку креативної зайнятості державі доцільно звернути увагу на вирішення проблем, пов'язаних із виїздом все більшої кількості молоді, яка власне і є носієм креативного потенціалу. За умови збереження динамічного "відтоку мізків" поступово відбудуватиметься занепад креативних індустрій та критичне зниження креативної зайнятості [5, с. 14]. Вагоме значення в процесах розвитку креативної праці займають світові рейтинги та звіти міжнародних організацій, які досліджують аспекти соціально-економічного зростання держав та глобальні тренди світового ринку праці в умовах цифровізації [6—8].

Вищезокреслені наукові роботи та міжнародні звіти всебічно розкривають проблематику креативної зайнятості, її сутність, характерні риси та роль у структурі глобалізаційних процесів. Проте безпрецедентна пандемія COVID-19 мала значний вплив на світову економіку та ринок праці, що сприяло зміні економічних систем кожної із держав світу. Відповідно, сьогодні основним викликом для суспільства залишається збереження економічної активності із дотриманням тих вимог, котрі отримали місце у буденності працівників та бізнесу із введенням карантинних обмеження. Однією із таких тенденцій можна вважати активізацію цифрових трансформацій. Відповідно, значення дослідження полягає у виокремленні шляхів підтримки креативної зайнятості в умовах цифрового суспільства та низького рівня безпосередньої соціальної взаємодії внаслідок поширення пандемії.

МЕТА СТАТТІ

Мета статті — дослідження особливостей розвитку креативної зайнятості в умовах динамічної цифровізації та актуалізації процесів впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у буденність суспільства. Для досягнення поставленої мети в процесі дослідження було сформовано та вирішено важливі науково-практичні завдання, зокрема:

- 1) проаналізувати сутність креативної зайнятості як перспективного напрямку діяльності в умовах потреби неформальних рішень та креативних методів вирішення типових виробничо-господарських проблем;
- 2) здійснити порівняльну характеристику рутинної та креативної зайнятості;
- 3) дослідити тенденції розвитку творчої діяльності в умовах цифровізації, а також критерії здатності країни забезпечити сприятливе середовище для росту креативної зайнятості.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

На зміну індустріального суспільства прийшло креативне та сповнене творчими ідеями, нетиповими рішеннями глобальних проблем, пов'язаних із низькою ефективністю актуальних методів зміцнення і забезпечення стійкого зростання держави та бізнес-сектору, зокрема. Таким чином, сьогодні розвиток країни залежить від неформальності управлінських рішень та активності креативних індустрій, як тих, які забезпечують трансформацію традиційних підходів регулювання економічних процесів у напрямі підвищення рівня їх інноваційності та високої технологічності. Відповідно, креативність можна визначити як фактор успіху, рису сучасного фахівця, яка є необхідною для "формулювання нових ідей та їх реалізації у процесі створення культурного продукту, проведення наукових відкриттів чи впровадження інновацій у виробничі процеси" [9, с. 113].

Так, у "Звіті про майбутнє професій 2020", сформованого Світовим економічним форумом (World Economic Forum — WEF), визначено ключові якості майбутніх фахівців, якими має оволодіти кожен із спеціалістів до 2025 року. Зокрема, до базових компетентностей віднесено такі:

- 1) аналітичне мислення та інноваційність;
- 2) здатність до розв'язання складних операційних проблем;
- 3) критичне мислення та аналіз;
- 4) креативність, оригінальність та ініціативність;
- 5) лідерство і впливовість на соціальну думку;
- 6) високий рівень цифрової грамотності, достатній не лише задля використання, а також і для створення прогресивних технологій [7].

Варто визнати, що роль ініціативності та творчого підходу до розв'язання тактичних задач лише зростатиме. Це підтверджується і результатами дослідження McKinsey Global Institute "Зміна навичок: автоматизація та майбутнє робочої сили", у якому визначено, що попит на креативність продовжить зростати до 2030 року, особливо в умовах автоматизації управління бізнес-процесами [8]. На основі детермінування ролі креативності можна визначити, що креативна зайнятість є процесом чи напрямом діяльності, в межах якого відбувається максимальне залучення особою власного творчого і креативного потенціалу, що забезпечує створення сучасного, принципово нового продукту або послуги.

До креативних індустрій, діяльність яких розвивається на основі творчого потенціалу робітників та неформальності їх рішень, ЮНЕСКО віднесло дві групи. Такі групи були сформовані за критерієм безпосередності впливу на креативну діяльність. Тобто це ті, у яких працівники фактично втілюють свої творчі задуми та ті, які мають певний зв'язок із першою групою, проте фахівці цих індустрій займаються в основному допоміжною діяльністю, необхідною для виведення креативної продукції на ринок:

- 1 група: дизайн, кіноіндустрія, телебачення, видавнича справа, фотографія, галерейний бізнес, сценічні мистецтва, традиційні ремесла, фестивалі тощо;
- 2 група: виробництво музичних інструментів і звукозаписного устаткування, архітектура, реклама, вироб-

ництво друкарського устаткування, програмного забезпечення, аудіо і відеоустаткування.

Таким чином, за визначенням організації до креативних індустрій належать ті, які "поєднують створення, продукування та комерціалізацію нематеріальних сенсів культурного характеру" [10].

Існують значні відмінності між креативною зайнятістю та рутинною традиційною працею, організованою на договірних засадах. Кардинальна розбіжність між цими двома класами полягає у тому, за що отримуються гроші працівники, тобто у результаті їх праці:

— заробітна плата представників робітничого та обслуговуючого класів переважно надається за здійснену роботу відповідно до плану виконання робіт;

— заробітна плата креативного класу є оплатою за діяльність, пов'язану із проєктуванням і створенням чогось нового. Важливою рисою креативної зайнятості є вищий ступінь автономії та гнучкості в порівнянні із іншими видами діяльності [1].

Розвиваючи цю думку, можна стверджувати, що креативна діяльність спрямована на комерціалізацію людського таланту та його трансформацію у джерело отримання доходів [11, с. 40].

Окрім вищеокресленої відмінності, яка була визначена ще Р. Флоридою та доповнена сучасними дослідниками, існує сукупність інших, які стали очевидними в ході розвитку креативних індустрій та динамічного росту креативної зайнятості в світі (табл. 1).

Креативна праця є процесом створення інноваційного продукту або вдосконалення існуючого за допомогою залучення особистісних ресурсів — внутрішнього потенціалу, креативу, творчих здібностей та суб'єктивного бачення. Стратегічною метою такої діяльності є максимальне задоволення особистих потреб (у т. ч. потреб у самореалізації) та суспільних, пов'язаних із прагненням громадян створити ефективне для життя середовище, сповнене інноваційними продуктами та високотехнологічними послугами. Ключовим аспектом ефективності креативної праці є ті умови, в яких особистість реалізує свій потенціал. Середовище значно впливає на бажання особи до проявів творчості та генерування креативних ідей. На наш погляд, цифрові технології є саме тими засобами, які забезпечують розширення можливостей для носія креативних ідей щодо практики їх втілення.

Цифрові трансформації є рушійними чинниками в структурі змін, які сьогодні відбуваються у секторі креативної зайнятості.

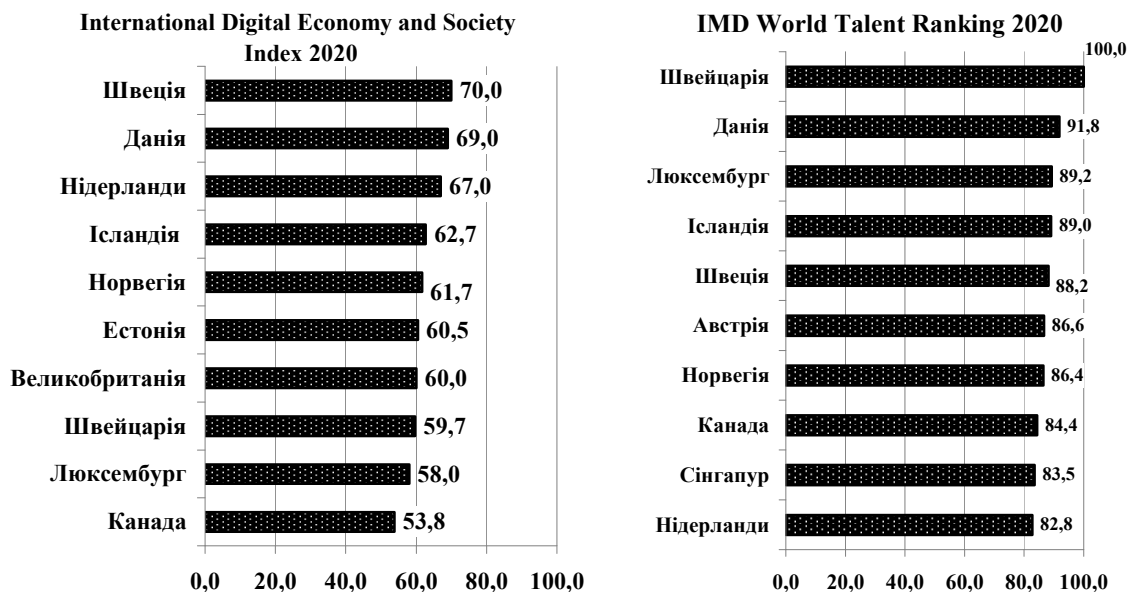
Таблиця 1. Порівняльна характеристик креативної та рутинної зайнятості

Критерій	Креативна зайнятість	Рутинна зайнятість
Предмети і засоби праці	Залежать від ідеї, над практикою втілення якої працює особистість. Проте в основі організації праці закладено інтелект, знання і досвід, що і є основними засобами забезпечення діяльності	Предметами виступають ресурси, сировина, матеріали, інформація. Засобами праці є уся сукупність інструментів, яка може бути використана особистістю під час практичної діяльності, а це устаткування, обладнання чи інші інструменти
Організаційний аспект	Діяльність організована із врахуванням індивідуальних особливостей і потреб фахівця. В основу робочого процесу закладено людські якості: креативність, самоорганізація, дисципліна, самообмеження, внутрішня вмотивованість	Формалізований порядок діяльності, обмежений посадовими інструкціями, методичними рекомендаціями та стандартними вимогами до організації робочого процесу; уніфікований спосіб взаємодії людини із засобами праці
Технології діяльності	Сучасні, автоматизовані, спрямовані на підтримку та максимальне розкриття особистісного творчого потенціалу індивіда. Технологія роботи обирається особистістю, проте в загальному вона є гнучкою та адаптивною до буденності і стилю креативного мислення, що створює передумови для широкого використання цифрових технологій та ІКТ у творчій діяльності	Традиційні технології, визначенні методичними і технічними документами, пристосовані до рівня розвитку інфраструктурного забезпечення. Порядок діяльності жорстко регламентований, а спосіб здійснення впливу на предмети праці формалізований і типовий
Характер зайнятості	Діяльність спрямована на вирішення складних завдань нетиповими способами з метою досягнення максимальної соціальної та економічної ефективності	Має на меті вирішення переважно рутинних завдань
Результат	Принципово новий, унікальний та/або інноваційний продукт чи послуга або покращення характеристик продукту, що існує з метою його осучаснення чи підвищення рівня функціональності	Типовий продукт або послуга, який може бути відтворений без жодних змін багато разів

Джерело: складено автором за даними [4, с. 32].

тивної зайнятості. Деіндустріалізація та глобалізація акцентують увагу на важливості поєднання креативної діяльності із цифровими технологіями, оскільки такий симбіоз здатен забезпечити використання інформації не лише в якості ресурсу, а і в якості засобу для генерування інноваційного контенту та його широкого розповсюдження. З точки зору активного розвитку креативної діяльності, цифровізацію доцільно визначити як одне із ключових явищ, здатних впливати на доступність творчого змісту тих креативних рішень, реалізація яких має місце у суспільно важливих секторах діяльності. Таким чином, буденна праця наповнюється творчими ідеями. З одного боку, вона стає методом досягнення унікального результату, проте, з іншого — сам процес діяльності можна охарактеризувати як високо ефективний, раціональний та результативний. Фактично діджиталізація дає поштовх для максимального розкриття креативного потенціалу фахівця в процесі створення ним товарів і послуг із подальшим виходом результатів роботи на традиційні та нетрадиційні ринки, а також ринки інтелектуальної власності.

Існує стійка залежність між рівнями інтеграції цифрових технологій у буденність суспільства та показниками конкурентоспроможності талановитих, творчих працівників, як основних суб'єктів генерування і реалізації креативних управлінських рішень. Рівень розвитку цифрових технологій та загальна динаміка цифро-

Рис. 1. Порівняльна характеристика рівня цифровізації держав та здатності національних економік до розвитку креативної зайнятості

Джерело: складено автором за даними [6; 12].

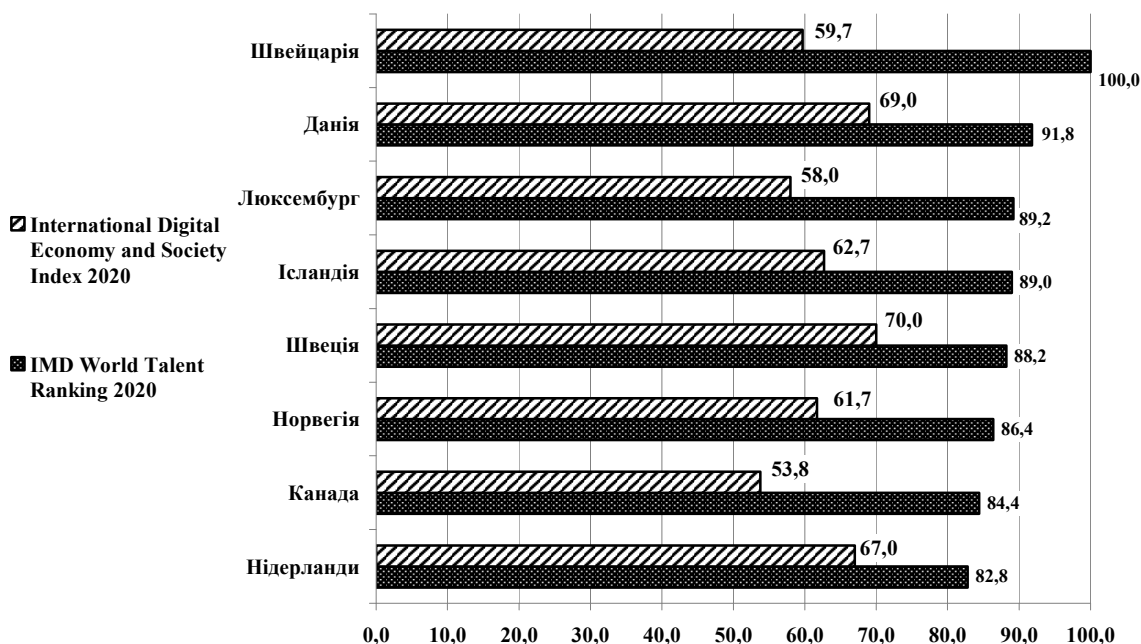
візації отримали своє відображення у інтегральних показниках I-Digital Economy and Society Index 2020 (далі — I-DESI 2020) [12] та IMD World Digital Competitiveness Ranking 2020 [13]. Індекси відображають кількісну характеристику зміни якості життя населення та рівня цифрової та інформаційної конкурентоздатності країн-членів ЄС. Показником, який вимірює спроможність національних економік до забезпечення сприятливого середовища для розвитку та утримання креативних працівників може слугувати IMD World Talent Ranking. Показник характеризує здатність національних економік зростати на основі використання креативного потенціалу громадян та розвитку кре-

ативної зайнятості як фактору посилення конкурентоспроможності держави. Топ-10 держав, які зайняли позиції лідерів у вищенаведених рейтингах відображено на рисунку 1.

Можна стверджувати про існування взаємозв'язку між позиціями держав у рейтингах:

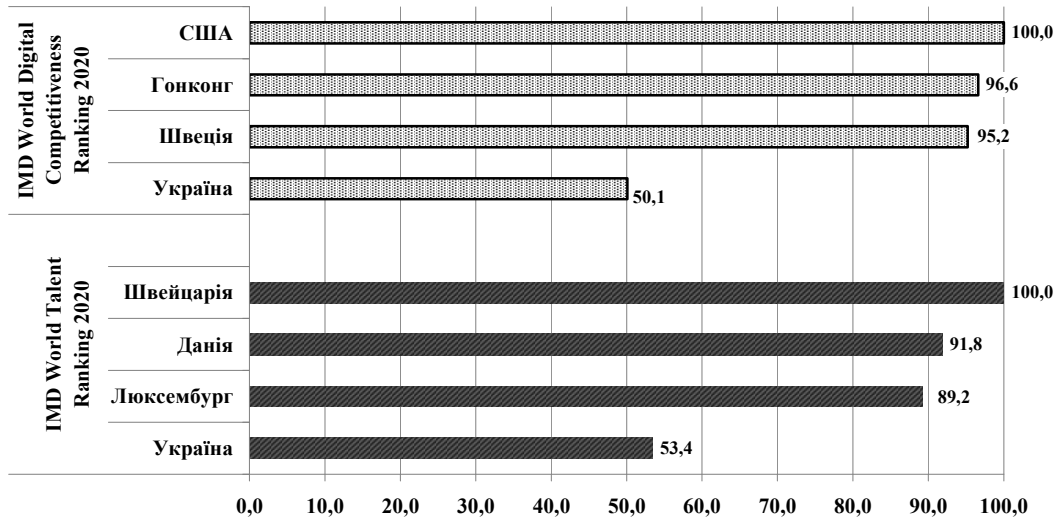
— з одного боку, високі показники розвитку цифрових технологій сприяють зростанню креативних індустрій;

— з іншого боку, стійкість розвитку сфери креативної зайнятості сприяє вдосконаленню роботи креативних галузей та поширенню практики використання прогресивних цифрових та інформаційно-комунікаційних

Рис. 2. Показники розвитку цифрового середовища для утримання працівників креативних сфер у деяких державах світу в умовах динамізації цифрових трансформацій

Джерело: складено автором за даними [6; 12].

Рис. 3. Місце України у структурі рейтингів IMD World Talent Ranking 2020 та IMD World Digital Competitiveness Ranking 2020

Джерело: складено автором за даними [6; 13].

технології задля втілення творчих ідей, створення креативних інноваційних продуктів та послуг (рис. 2).

Аналізуючи вітчизняну практику розвитку креативної зайнятості в умовах цифровізації, варто звернути увагу на недостатньо високі позиції України. Україна не потрапляє до рейтингу I-DESI 2020, проте рівень цифрових трансформацій в нашій державі можна визначити на основі Індексу цифрової конкурентоспроможності IMD World Digital Competitiveness Ranking 2020. Показник використовують для аналізу і оцінки здатності країн впроваджувати та досліджувати цифрові технології, які з часом призводять до трансформації не лише урядової практики, а і бізнес-моделей чи суспільства загалом. Цифрову конкурентоспроможність оцінюють за трьома основними критеріями: знання, технології та готовність до майбутнього. Показники IMD World Talent Ranking 2020 та IMD World Digital Competitiveness Ranking 2020 для України, а також їх порівняння із показниками держав-лідерів рейтингів відображено на рисунку 3.

Дані, зазначені на рисунку 3 свідчать про недостатній рівень розвитку креативної діяльності в Україні. Рівень цифрового розвитку держави так само є незадовільним, особливо порівнюючи його із динамікою цифрових трансформацій, яка характерна для високо розвинених держав світу. А тому, на нашу думку, в перспективі доцільною є робота над усуненням актуальних проблем у сфері розвитку креативної діяльності. Нижче наведені проблеми є, по-перше, руйнівними для сегменту ринку, який займається творчою роботою, а по-друге, знижують ефективність цифрових технологій як інструментів організації творчого процесу діяльності:

1. Проблеми створення новітнього креативного продукту чи послуги в умовах цифрових трансформацій. На початку роботи над креативною ідеєю відслідковується низький рівень підтримки творчих ініціатив. Як правило, на цьому етапі фахівці не мають чи не можуть отримати належних навичок, пов'язаних із реалізацією власного потенціалу методом використання цифрових технологій. Спеціаліст, не маючи фінансової можливості

забезпечити собі навчання та підвищення рівня цифрової грамотності, втрачає можливості самореалізації через нестачу досвіду застосування інноваційних технологій в межах творчої діяльності.

2. Проблеми виробництва чи безпосередньої роботи над практичним втілення креативної ідеї у життя. Ця група проблем несе у собі проблеми із початковим капіталом, необхідним для реалізації ідеї, цифровою інфраструктурою, котра є необхідною для перманентної підтримки зв'язків із аудиторією чи створення контенту, а також бар'єрами для фінансування процесів креативної діяльності.

3. Проблеми, пов'язані із дистрибуцією. Творець креативного продукту чи послуги відзначається низькою забезпеченістю інфраструктурними об'єктами через відсутність дієвих практичних шляхів державного регулювання креативної діяльності в умовах цифровізації. Таким чином, автор контенту, який одночасно є і виробником творчого продукту, не має належного на законодавчому рівні захисту створеного креативного товару/послуги та процесу їх розробки.

4. Проблеми споживання та участі. На стадії споживання та участі основними проблемами є низький рівень витрат населення на культурні потреби, недостатня активність споживача, використання цифрових технологій у контексті здійснення незаконних дій з об'єктами інтелектуальної власності, недобросовісність (зокрема, піратство, аналізуючи кіноіндустрію). Окрім того, внаслідок низького рівня цифрової грамотності споживачі втрачають можливості участі в культурному житті дистанційно.

ВИСНОВКИ

Під час дослідження було визначено, що креативна зайнятість це такий тип діяльності, в основі якого закладено принцип максимально ефективного застосування особистісного творчого, креативного потенціалу та неформального мислення з метою створення принципово нового продукту чи вдосконалення вже існуючого. Креативна зайнятість може бути окремим напрямом

діяльності або ж інструментом оптимізації формальних виробничо-господарських чи інших економічних процесів у контексті їх раціоналізації та пристосування до сучасних умов, зокрема цифрових трансформацій. Варто наголосити, що креативна зайнятість, як самостійний напрям діяльності, може бути більш високоефективною саме в умовах цифрового суспільства, оскільки ІКТ дозволяють усунути межі між споживачем та творцем креативного продукту. Проте взаємодія сторін можлива за умови спроможності держави підтримувати розвиток цифрових технологій та поширювати їх застосування у суспільному житті. Як свідчать показники проаналізованих у роботі рейтингів, а це I-DESI 2020, IMD World Talent Ranking 2020 та IMD World Digital Competitiveness Ranking 2020, Україна не готова до тотальної цифровізації, що стосується і діяльності креативних індустрій. На шляху адаптації роботи креативних індустрій до цифрового середовища доцільним є проведення роботи над усуненням проблем, пов'язаних із процесами створення новітнього креативного продукту чи послуги в умовах цифрових трансформацій, їх практичного виробництва, дистрибуції, споживання та участі споживачів у взаємодії із виробником креативного продукту.

Література:

1. Florida R. The rise of the creative class: and how it's transforming work, leisure, community and everyday life. New York, NY: Basic Books, 2002.
2. Ушкаренко Ю.В., Чмут А.В., Синякова К.М. Креативна економіка: сутність поняття та значення для України в умовах європейської інтеграції. Економіка і суспільство. 2018. № 18. С. 67—72.
3. Сотнікова Ю. В. Креативна економіка в Україні: реальність чи перспектива? Інфраструктура ринку. Серія "Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика". 2017. Вип. 3. С. 123—127.
4. Азьмук Н.А. Креативна зайнятість: сутність, значення, напрями формування в Україні. Ринок праці та зайнятість населення. Серія: Нова економіка і зміни у світі праці. 2019. № 1—2 (58). С. 30—38.
5. Гринчук Ю.С., Коваль Н.В. Креативний потенціал України: аналіз, напрями розвитку. Економіка та держава. 2020. № 7. С. 6—15. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.7.6
6. IMD World Talent Ranking 2020, Switzerland: IMD World Competitiveness Center. 2021. Available at: <https://www.imd.org/> (дата звернення 04.12.2021).
7. The Future of Jobs Report 2020, Switzerland: The World Economic Forum, 2020. Available at: <https://www.weforum.org/> (дата звернення 04.12.2021).
8. Wladawsky-Berger I. Automation and the Changing Demand for Workforce Skills. The Wall Street Journal. 2018. Available at: <https://blogs.wsj.com/cio/2018/10/12/automation-and-the-changing-demand-for-workforce-skills/> (дата звернення 04.12.2021).
9. Україна 2030: Доктрина збалансованого розвитку. Видання друге / за наук. ред. О. Жилінської. Львів: Кальварія, 2017. 164 с.
10. Naylor R., Todd J., Moretto M. and Traverso R. Cultural and Creative Industries In the Face of COVID-19. An Economic Impact Outlook. France: UNESCO, 2021. 62 p.

11. Іщенко Ю.Д. Креативна діяльність в Україні: методика дослідження та просторові тенденції. Український географічний журнал. 2018. С. 39—46. DOI: <https://doi.org/10.15407/ugz2018.01.039>
12. International Digital Economy and Society Index 2020. Final report. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2021. Available at: <https://op.europa.eu/en/> (дата звернення 04.12.2021).
13. IMD World Digital Competitiveness Ranking 2020. Available at: <https://www.statista.com/> (дата звернення 04.12.2021).

References:

1. Florida, R. (2002), The rise of the creative class: and how it's transforming work, leisure, community and everyday life, Basic Books, New York, USA.
2. Ushkarenko, Iu. V., Chmut, A. V. and Syniakova, K. M. (2018), "Creative economy: the essence of the concept and the significance for Ukraine under the European integration", *Ekonomika i suspil'stvo*, vol. 18, pp. 67—72.
3. Sotnikova, Ju. V. (2017), "Creative economy in Ukraine: reality or perspective?", *Infrastruktura rynku. Serija "Demografija, ekonomika praci, social'na ekonomika i polityka"*, vol. 3, pp. 123—127.
4. Az'muk, N. A. (2019), "Creative employment: principles, significance, trends of development in Ukraine", *Rynok praci ta zajnjatist' naselennja. Serija: Nova ekonomika i zminy u sviti praci*, vol. 1—2 (58), pp. 30—38.
5. Hrynychuk, Y. and Koval, N. (2020), "Creative potential of Ukraine: analysis, development directions", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 7, pp. 6—15. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.7.6.
6. IMD World Competitiveness Center (2020), "IMD World Talent Ranking 2020", available at: <https://www.imd.org/> (Accessed at 04 December 2021).
7. The World Economic Forum (2020), "The Future of Jobs Report 2020", available at: <https://www.weforum.org/> (Accessed at 04 December 2021).
8. Wladawsky-Berger, I. (2018), "Automation and the Changing Demand for Workforce Skills", *The Wall Street Journal*, available at: <https://blogs.wsj.com/cio/2018/10/12/automation-and-the-changing-demand-for-workforce-skills/> (Accessed at 04 December 2021).
9. Zhylyns'ka, O. (2017), *Ukraina 2030: Doktryna zbalansovanoho rozvytku [Ukraine 2030: Balanced development doctrine]*, 2nd ed, Kal'variia, L'viv, Ukraine.
10. Naylor, R., Todd J., Moretto, M. and Traverso, R. (2021), *Cultural and Creative Industries In the Face of COVID-19, An Economic Impact Outlook*, UNESCO, France.
11. Ishchenko, Yu. D. (2018), "Creative activity in Ukraine: research methodology and spatial trends", *Ukrainian Geographical Journal*, vol. 1, pp. 39—46. DOI: <https://doi.org/10.15407/ugz2018.01.039>
12. Publications Office of the European Union (2021), "International Digital Economy and Society Index 2020. Final report", Luxembourg, available at: <https://op.europa.eu/en/> (Accessed at 04 December 2021).
13. Statista (2020), "IMD World Digital Competitiveness Ranking 2020", available at: <https://www.statista.com/> (Accessed at 04 December 2021).

Стаття надійшла до редакції 03.01.2022 р.